

**PANEVĖŽIO REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS
POSĖDŽIO IŠVADA
2021m. gruodžio 20d.
Panevėžys**

Posėdžio pirmininkas – Loreta Paulauskienė.

Posėdžio sekretorė – Meilė Venckienė.

Posėdyje dalyvavo ir sprendimą priėmė Panevėžio regioninės architektūros tarybos (toliau – Tarybos) nariai:

1. Arvydas Narkevičius,
2. Gintautas Diržys,
3. Loreta Paulauskienė,
4. Žymantas Lipskis,
5. Elvyra Klimavičienė,
6. Simas Glinskis,
7. Asta Vaitkutė,
8. Vidminas Stankevičius.

Nusišalinusių Tarybos narių nebuvo.

Pareiškėją posėdyje atstovavo bei „Poilsio pastato ir poilsio namelių, Molėtų r. sav., Inturkės sen., Bučeliškės k., Bučeliškės g. 6, naujos statybos projektas“ projektinių pasiūlymų sprendinius Tarybai pristatė ir paaiškinimus teikė UAB "Baltican LTD" projekto vadovas Tautvydas Pasvenskas.

Posėdis vyko 2021m. gruodžio 20 d. Panevėžio miesto savivaldybės salėje, Laisvės a. 20.

Posėdžio garso įrašas - daryti 2(du) įrašai:

1. 2021-12-20-Panevėžio-RAT-audio-1, įrašo trukmė 52min.
2. 2021-12-20-Panevėžio-RAT-audio-2, įrašo trukmė 58min.

I. NAGRINĖJAMAS KLAUSIMAS

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) 2021-12-10 gavo UAB "Baltican LTD" (toliau – Pareiškėjas) prašymą įvertinti UAB "Baltican LTD" parengto projekto sprendinius.

Pareiškėjas prašė įvertinti Projektą todėl, kad derinančios institucijos projektavimo eigoje kėlė vis kitus reikalavimus. Taip pat prašė Lietuvos architektų rūmus imtis projektavimo saugomose teritorijose pokyčių, siekiant ateityje išvengti bereikalingo biurokratizmo.

Projekto pavadinimas - „Poilsio pastato ir poilsio namelių, Molėtų r. sav., Inturkės sen., Bučeliškės k., Bučeliškės g. 6, naujos statybos projektas“.

Prie prašymo pateikti šie dokumentai:

1. Projektavimo eigos santrauka.
2. I projektas 2021-03-01.
3. II projektas 2021-08-30.
4. Priedai 1-9.

Projekto svarstymas vyko tokia tvarka: viešojoje Tarybos posėdžio dalyje Projektą pristatė UAB "Baltican LTD" projekto vadovas Tautvydas Pasvenskas. Projekto rengėjui Tarybos nariai uždavė klausimus ir išklausė atsakymus. Vyko atvira diskusija. Paskui vyko uždara Tarybos posėdžio dalis, kurioje Tarybos nariai išdėstė savo argumentus ir pateikė išvadas.

II. KLAUSIMO NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Tvarkomas sklypas yra Molėtų rajone, Labanoro regioninio parko teritorijos ribose, prie Siesarčio ežero, kuris yra palei visą vakarinę sklypo ribą. Teritorijoje numatoma nugriauti visus esamus pastatus, išskyrus gyvenamąjį namą (unik.Nr.6294-0031-7012) ir jų vietoje naujai statyti poilsio pastatą bei 4 poilsio namelių pastatus.

Projekte pateikti bendrieji duomenys:

Projekto pavadinimas: - Poilsio pastato ir poilsio namelių, Molėtų r. sav., Inturkės sen., Bučeliškės k., Bučeliškės g. 6, naujos statybos projektas.

Statinio statybos adresas: – Molėtų r. sav., Inturkės sen., Bučeliškės k., Bučeliškės g. 6.

Sklypo plotas - 1.1500 ha.

Žemės sklypo naudojimo būdas – Rekreacinės teritorijos (9336 m²).

Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos (2164 m²).

Statinių paskirtis: Poilsio paskirties pastatai (STR 1.01.03:2017, „Statinių klasifikavimas“, 7.3 p.).

Statybos rūšis: Nauja statyba.

Statinių kategorija: Neypatingas statinys ir 4vnt. II gr. nesudėtingi statiniai.

Užsakovas/ Statytojas: privatus asmuo.

Iš esamų pastatų planuojama palikti tik pagrindinį gyvenamąjį namą, o visus kitus nugriauti arba jų vietoje statyti naujus, formuojant sodybinį užstatymą aplink pagrindinį kiemą sklypo centre ir keletą pastatų statyti nuošaliau prie sklypo ribos. Pagrindinius poilsio pastatus planuojama rikiuoti ratu kartu su esamu gyvenamuoju namu aplink formuojamą pagrindinį kiemą. Du poilsiniai nameliai planuojami labiau į rytinį sklypo pakraštį, toliau nuo pagrindinių, statomų dabar esančių pastatų vietose sklypo centre.

Šiuo projektu statomi poilsio pastato ir 4 poilsio namukų pastatai, bet jau anksčiau (2020-08-14) patvirtintu projektu numatyta statyti pirties ir garažo pastatus (LSNS-94-200814-00051). Taip pat numatoma automobilių statymo zona prie įvažiavimo į sklypą rytuose. Teritorijos tvarkymo koncepcija planuojama sukurti rekreacinį kompleksą, kuriame galėtų būti vykdoma turistinė, poilsinė, pramoginė veikla su apgyvendinimu, vykdoma rekreacija prie Siesarčio ežero.

Autorius pristatė pastatų brėžinius, vizualizacijas ir esamos situacijos nuotraukas. Papasakojo visą projekto sprendinių keitimo ir derinimo eigą su įvairiomis institucijomis bei jų keliamus reikalavimus. Visi architektūrai keliami reikalavimai nukreipti į rekomenduojamą leidinį „Aukštaitijos regioninė architektūra“.

Tarybos narių užduoti klausimai ir pastabos:

1. Ar projektuojama kaimo turizmo sodyba, ar rekreacinis kompleksas? – Architektas atsakė, kad pradžioje buvo numatyta esamą sodybą pritaikyti kaimo turizmui, tačiau pristačius galimybių studijos sprendinius Molėtų rajono savivaldybei ir Labanoro regioninio parko direkcijai, savivaldybės atstovai rekomendavo daliai sklypo pakeisti žemės naudojimo būdą į rekreacinio naudojimo pastatų statybos, todėl Projekto pavadinimas keitėsi projektavimo eigoje.
2. Kodėl buvo nederinamas Projektas? - Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba parašė pastabą, kad namelių išdėstymas sudarko tradicinės sodybos išplanavimo principus.
3. Svarstymui pateiktoje medžiagoje (toponuotraukoje) matyti, kad teritorijos reljefas yra su žymiu nuolydžiu į ežero pusę, tačiau pateiktoje medžiagoje reljefo ypatumai neatsispindi, todėl suabejota, ar projektuojami pastatai tinkamai įkomponuoti į aplinką.
4. Klausyta, kodėl pasirinkti tokie tūrių skaidymai, detalių, proporcijų, išplanavimo sprendimai? - Projektuotojai paaiškino, kad pasirinktas formas sąlygojo noras per langus sukurti ryšį su ežeru.
5. Diskutuota, ar būdinga Aukštaitijos regiono tradicinei architektūrai pastatai su dviem frontonais („gonkais“), išaukštinomis kolonomis, lauko laiptais, kitomis imitacinėmis fasadų detalėmis?
6. Aptartas spalvinis sprendimas. Projekte siūloma esamo paliekamo gyvenamojo namo spalva (melsvai pilka) dažyti visus būsimus pastatus. Diskutuota, ar tokia spalva būdinga šiam regionui

III. ARGUMENTAI

Tarybos nariai išnagrinėjo Projektą ir išsakė argumentus, remdamiesi LR architektūros įstatyme esančiais architektūros kokybės kriterijais.

1. Urbanistinis integralumas. Sodyba yra tarp dviejų ežerų, sąsiauryje, jautrioje vietoje. Esamo sodybos užstatymo tipas yra padrikas, būdingas Aukštaitijos regiono kaimų ir sodybų užstatymui. Taryba mano, kad toks užstatymo tipas turi būti išlaikytas, suformuota aiški kiemo erdvė ir pastatai tinkamai įrašyti į esamą reljefą. Pristatytas užstatymo sprendimas yra taisytinas, vengiant atsitiktinio pastatų išdėstymo.

2. Atitiktis darnaus vystymosi principui. Projekte pateikti sprendiniai neatitinka tolesniam šios vietos darnaus vystymosi principui.

3. Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė (ergonomiškumas), ilgaamžiškumas. Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė dėl pagrindinio pastato būsimų numatomų renginių ir švenčių triukšmo, gali stipriai pakeisti dviejų ežerų pakrančių gyvenimo ir poilsio kokybę. Vandens paviršius yra kaip garso stiprintuvas. Taryba mano, kad Lietuvos paežerės turėtų būti ramaus poilsio zonos.

4. Inovatyvumas. Projektuojant tradicinės architektūros pastatus kaimo vietovėse, inovatyvumas nėra prioritetas. Rekomenduojama naudoti inovatyvias inžinerines sistemas pastatų viduje.

5. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas. Sodyba nėra kultūros paveldo saugojamas objektas. Taryba mano, kad svarbu išlaikyti tradicinio užstatymo, būdingo vietai, principus.

6. Aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams – projektavimo visiems (universalus dizainas) principų taikymas, užtikrinant žmonių srautų judumą ir projektuojamų objektų prieinamumą. Dėl Projekto sprendiniuose taikomų išorinių laiptų, konstatuota, kad patalpos nebus lengvai pasiekiamos visiems. Kietos dangos lauko takai, aikštelės, jų dydžiai turi būti įdėmiai ir jautriai parinkti, pritaikyti esamai aplinkai ir visiems visuomenės nariams..

7. Vientisa architektūrinė idėja. Projektuojami penki skirtingos architektūros pastatai su skirtingais tūriais, jų proporcijomis, stogų formomis. Vientisumo siekiama tik spalvomis. Taryba mano, kad vientisos architektūrinės idėjos nėra, esami griaujami mediniai pastatai (matomi fotonuotraukoje) savo tūriu, forma, proporcijomis architektūrinę užstatymo idėją sukuria aiškiau. Šiuo principu reikia naudotis projektuojant naujus pastatus.

8. Funkcionalios pastato struktūros kūrimas. Pastatų struktūra abejotina dėl išorinių pastatų laiptų, dėl santykio su reljefu.

9. Estetika. Tarybos narių nuomone, tūrių proporcijos, komplikuoti stogai, detalių gausa, vartų imitacijos fasaduose, langų sudalinimas, pasirinktas spalvinis sprendimas (būdingas pajūriui), nesukuria šios vietos užstatymo estetikos.

10. Sprendimų racionalumas, įvertinus statinio projektavimo ir projekto realizavimo kainos santykio optimalumą. Konstatuota, kad Projekte yra neracionalių dekoratyvumo bei formalumo sprendimų, branginančių statybą.

IV. TARYBOS IŠVADA, REKOMENDACIJOS

Taryba, įvertinusi pristatytus „Poilsio pastato ir poilsio namelių, Molėtų r. sav., Inturkės sen., Bučeliškės k., Bučeliškės g. 6, naujos statybos projektas“ projektinius pasiūlymus, nepritarė projektiniams pasiūlymams. Projektas yra taisytinas.

Taryba rekomenduoja:

1. Naujai projektuojamus pastatus išdėstyti atsižvelgiant į sklypo reljefą, jų ryšį su ežeru, esamu paliekamu namu, formuojant pagrindinį kiemą.
2. Pastatų tūrius projektuoti taip, kad pastatų ploto ir aukščio santykis, proporcijos bei stogų nuolydis, atitiktų Aukštaitijos regiono tradicinės architektūros bruožus.
3. Atsisakyti perteklinių dekoru elementų: vartų imitacijų, langų sudalinimų, stogų laužymų.
4. Pastatų spalvinę gamą projektuoti pagal šios vietovės spalvinę tradiciją.
5. Kietos dangos - lauko takai, aikštelės, jų dydžiai turi būti atsakingai parinkti, pritaikyti esamai gamtinei aplinkai ir visiems visuomenės nariams. Patekimams prie kiekvieno pastato suformuoti nuolydžius, atitinkančius universalus dizaino principams.

Posėdžio pirmininkas – Loreta Paulauskienė

Posėdžio sekretorė – Meilė Venckienė

